

ORDINE OSPEDALIERO di
SAN GIOVANNI DI DIO

DEKLARACJE 70. KAPITUŁY GENERALNEJ ZAKONU SZPITALNEGO ŚW. JANA BOŻEGO

1. Wprowadzenie

Uczestnicy 70. Kapituły Generalnej Zakonu Szpitalnego św. Jana Bożego dziękują Bogu za głębokie doświadczenie szpitalnictwa, braterstwa, globalności i synodalności, które przeżyli w dniach od 15 października do 7 listopada 2024 r. w Częstochowie, w Polsce.

Podczas tych intensywnych dni, my wszyscy, sześćdziesięciu sześciu braci i dziewiętnastu współpracowników, wyraźnie odczuwaliśmy bliskość i opiekę Czarnej Madonny z Jasnej Góry.

Wzruszającym doświadczeniem, za które jesteśmy głęboko wdzięczni, było cenne wsparcie Prowincji Polskiej w osobach Prowincjała, jego współbraci i współpracowników, którzy nam towarzyszyli, zawsze gotowi do służenia nam pomocą. Nasze myśli i modlitwy w tych dniach często skierowane były w stronę Nazaretu i Drohobycza na Ukrainie. W obu tych miejscach Zakon jest obecny poprzez wspólnoty współbraci z Polski, którzy z bliska doświadczają skutków wojny.

Ważnym powodem, dla którego wybraliśmy Częstochowę na miejsce obrad Kapituły, było właśnie okazanie bliskości i solidarności całego Zakonu ze wszystkimi osobami dotkniętymi i cierpiącymi z powodu tych ogromnych tragedii. Świadomi ogromnego cierpienia i śmierci, jakie powodują wojny, modlimy się, w duchu szpitalnictwa, o pokój i zakończenie wszystkich konfliktów trawiących współczesny świat.

Kapituła była zasadniczo kontynuacją tego, co zostało wypracowane wcześniej w różnych prowincjach Zakonu, pracujących nad wyrażeniem naszego postrzegania obecnej rzeczywistości (sensing). Jesteśmy bardzo wdzięczni za udział w tym procesie wszystkim współbraciom, współpracownikom, wolontariuszom, podopiecznym oraz osobom związanym z Zakonem, którzy poświęcili swój czas i okazali zainteresowanie.

2. Pierwsza część Kapituły: nasza misja

W pierwszej części Kapituły, przeżywanej wspólnie ze współpracownikami, obrady koncentrowały się na kilku kluczowych obszarach naszej misji, które uznano za szczególnie istotne dla przyszłości Zakonu. W odniesieniu do misji Kapituła Generalna deklaruje i zatwierdza, co następuje:

a) Przekazywanie charyzmatu

Współbracia, współpracownicy, wolontariusze i dobroczyńcy, wszyscy, którzy tworzymy Rodzinę Szpitalną św. Jana Bożego, dziękujemy Bogu za otrzymany charyzmat szpitalnictwa. Wszyscy jesteśmy wezwani do przekazywania tego wspólnego daru, dając

świadectwo szpitalnictwa św. Jana Bożego w zmieniającym się świecie, ukazując naszymi czynami piękno i potrzebę naszego charyzmatu w dzisiejszym świecie.

W tym celu zobowiązujemy się do ciągłego rozwoju nie tylko zawodowego, ale także na poziomie naszego charyzmatu ze wszystkimi jego cennymi wartościami. Czynimy to poprzez "Szkoły Szpitalnictwa", dni poznawania i pogłębiania charyzmatu, filozofii i wartości Zakonu, wzajemną naukę poprzez wymianę doświadczeń, *team building*, mentoring i wszelkie sposoby, które pomagają nam żyć, praktykować i przekazywać szpitalnictwo w naszym zmieniającym się świecie.

Kultywujemy uniwersalną kulturę szpitalnictwa, szanując jej różnorodność w zależności od rzeczywistości, w której obecna jest Rodzina Szpitalna św. Jana Bożego.

Pragniemy być przestrzenią, w której każdy może odkryć powołanie do życia w duchu szpitalnictwa i wyrażać je w różnych formach: misji, formacji, duchowości i liturgii. Osobom, które pragną głębiej zaangażować się na poziomie duchowym i osobistym w charyzmat i misję szpitalnictwa, oferujemy możliwość zostania członkami stowarzyszonymi Zakonu, zgodnie z dokumentem o tym samym tytule zatwierdzonym przez Kurię Generalną w czerwcu 2024 roku.

Kapituła Generalna uważa za konieczne dzielenie się najlepszymi praktykami istniejącymi w Zakonie w zakresie przekazywania charyzmatu. Uważa również za pilne znalezienie liderów przekazywania naszego charyzmatu, zwłaszcza w oparciu o doświadczenie i zachęca nas wszystkich do zaangażowania się w to przekazywanie, przy użyciu języka, który jest odpowiedni i zrozumiały dla dzisiejszego świata.

Na koniec pragniemy podkreślić, jak ważny dla przekazywania charyzmatu jest przykład i świadectwo nas wszystkich, którzy stanowimy Rodzinę św. Jana Bożego.

b) Zarządzanie

Wzmocnienie zarządzania (zarząd generalny, zarządzanie i administracja) w całym Zakonie:

Zobowiązujemy się do mianowania na stanowiska kierownicze i administracyjne osób odpowiednio przygotowanych zawodowo, które przyjmują wartości i filozofię Zakonu. Oba wymagania są niezbędne do objęcia jakiejkolwiek funkcji kierowniczej lub administracyjnej w Zakonie. Odnosi się to zarówno do braci jak i współpracowników.

Zdajemy sobie sprawę, że odpowiedzialność za zarządzanie spoczywa nie tylko na braciach, ale także na współpracownikach. Kapituła Generalna wzywa cały Zakon do zorganizowania formacji liderów we wszystkich prowincjach, aby wzmocnić poczucie przynależności do Rodziny św. Jana Bożego, promować zaangażowanie w powszechną misję Zakonu, dzielić się najlepszymi praktykami tam, gdzie to możliwe oraz przygotować liderów dla naszych struktur, którzy zagwarantują zarządzanie naszymi dziełami w duchu charyzmatu.

Promujemy styl zarządzania oparty na współpracy, wrażliwy na kwestie środowiskowe i ekologiczne, a przede wszystkim inkluzywny, tj. otwarty na słuchanie opinii i doświadczeń wszystkich zaangażowanych osób, przede wszystkim podopiecznych i ich rodzin, braci, współpracowników, wolontariuszy, interesariuszy i innych. W związku z tym podkreślamy potrzebę przejścia od hierarchicznych i sztywnych struktur zarządzania do zarządzania transparentnego i partycypacyjnego.

ORDINE OSPEDALIERO | di
SAN GIOVANNI DI DIO

W tym kontekście zachęcamy również Kurię Generalną do: a) rozwijania nowych struktur wzajemnego wsparcia i współpracy pomiędzy Zarządem Generalnym, regionami i prowincjami; b) motywowania prowincji do poszukiwania nowych struktur prawnych, które będą najodpowiedniejsze do realizacji naszej misji i zagwarantowania przyszłości dzieł i posługi Zakonu.

W nieustannie zmieniającym się świecie uważamy, że konieczne jest przedstawianie powszechnego dzieła Zakonu jako globalnego projektu szpitalnictwa na rzecz osób najbardziej bezbronnych, chorych i potrzebujących, dzieląc się zaangażowaniem, wartościami, dobrymi praktykami i charyzmatycznymi doświadczeniami. Wzmacnia to poczucie naszej wspólnej pracy oraz przyciąga i zatrzymuje specjalistów, wolontariuszy i dobroczyńców.

c) Bezpieczna przestrzeń

Uczestnicy Kapituły Generalnej uważają, że konieczne jest kontynuowanie z determinacją, wysiłków niezbędnych do zapewnienia, aby nasze dzieła i wspólnoty były bezpiecznymi miejscami dla wszystkich (współpracowników, chorych i podopiecznych, braci itp.), miejscami, w których zapobiega się i zwalcza wszelkie formy nadużyć. Jesteśmy świadomi, że wszelkie nadużycia są sprzeczne z samym sensem naszego charyzmatu i misji.

Dlatego stanowczo potwierdzamy potrzebę dalszego wdrażania odpowiednich planów formacyjnych, działań prewencyjnych i protokołów oraz towarzyszenia i odpowiedniego działania, gdy wymaga tego sytuacja, zgodnie z polityką i kryteriami Zakonu, Kościoła i prawa cywilnego krajów, w których Zakon jest obecny.

d) Finanse

Aby wzmocnić naszą stabilność finansową, zalecamy: a) promowanie sojuszy, partnerstw i innych form współpracy między dziełami i prowincjami; b) zachęcanie do współpracy i tworzenia sieci z innymi instytucjami, takimi jak instytuty zakonne, fundacje i inne organizacje działające w dziedzinie ochrony zdrowia i opieki społecznej.

Uważamy za konieczne ustanowienie wspólnych kryteriów oceny charyzmatycznej i ekonomicznej trwałości naszych dzieł i nowych projektów, tak, aby były one zgodne z naszym charyzmatem i możliwościami finansowymi.

Zachęcamy do rozważenia wycofania się z działań i dzieł, które ekonomicznie i/lub charyzmatycznie nie przynoszą oczekiwanych owoców. Jednocześnie uważamy, że ważne jest, aby utrzymać dzieła o silnej wartości charyzmatycznej. Prowincje lub Zakon powinien nadal wspierać je finansowo, nawet jeśli nie są one całkowicie samowystarczalne

ekonomicznie. W sytuacjach poważnych trudności finansowych konieczne są proaktywne i wspólne działania prewencyjne.

Uważamy również, że ważne jest zróżnicowanie zasobów finansowych (finansowanie publiczne i prywatne), wzmocnienie akcji pozyskiwania funduszy dzieląc się najlepszymi praktykami oraz wdrożenie dobrego zarządzania dziełami poprzez zapewnienie przejrzystości i stosowanie kryteriów etycznych w zarządzaniu finansami.

e) Nowe realia

Kapituła Generalna zachęca i zaprasza cały Zakon do dalszego rozwijania misji szpitalnictwa w świecie, jako misji otrzymanej od Boga i Kościoła w celu szerzenia Jego miłosiernej i współczującej miłości, na wzór św. Jana Bożego, poprzez dzieła, posługi i projekty pomocy chorym, ubogim i potrzebującym naszych czasów. Jesteśmy zaangażowani w opiekę zdrowotną na skalę globalną poprzez profilaktykę, edukację, badania i innowacje.

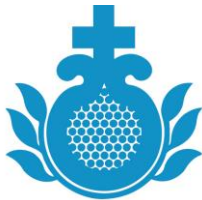
Chcemy nadal rozwijać szpitalnictwo na całym świecie jako pilną i niezbędną odpowiedź, koncentrując się w szczególności na najbardziej wrażliwych i bezbronnych jednostkach i grupach społecznych. Świadomi tej rzeczywistości i pozwalając się jej dotknąć, zachęcamy całą Rodzinę św. Jana Bożego, aby w miarę możliwości odpowiadała na pojawiające się potrzeby, zwłaszcza te najpilniejsze i najbardziej zaniedbane przez innych.

Dlatego Kapituła Generalna zachęca cały Zakon do wzmocnienia pomocy w dziedzinie zdrowia psychicznego, zwłaszcza w terenie oraz do bycia przygotowanym i dyspozycyjnym, aby odpowiedzieć na nowe potrzeby zdrowotne i społeczne, takie jak uzależnienia, niechciana samotność, opieka u schyłku życia, bezdomność, problemy wynikające z migracji, wojny i inne. Zachęcamy do działania również poprzez projekty, programy i inicjatywy, które wykraczają poza to, co jest realizowane w dziełach Zakonu.

f) Troska o planetę

Podczas przygotowywania tej Kapituły grupy sensing uznały ekologię i troskę o planetę za kluczowe tematy dla naszego przyszłego świata. Jesteśmy świadomi, że musimy odpowiedzieć w sposób szpitalniczy na pilną potrzebę troski o Ziemię i konieczność zajęcia się zmianami klimatycznymi.

Świadomi tej potrzeby i konsekwencji, jakie niesie ona dla zdrowia i zubożenia wielu narodów i jednostek, uczestnicy Kapituły Generalnej wzywają całą Rodzinę Szpitalną św. Jana Bożego do dalszego, osobistego i zbiorowego, zdecydowanego zaangażowania się w opiekę i ochronę środowiska poprzez wdrażanie polityk i konkretnych działań, do czego zachęca nas dokument Generalnej Komisji Bioetycznej Zakonu: "*Caring for Creation for a Holistic Hospitality. A reflection on Environmental Ethic*". Zakon, prowincje i każde z naszych dzieł jest odpowiedzialne za intensywną pracę na rzecz ochrony środowiska, realizując odpowiednie strategie i działania.

ORDINE OSPEDALIERO | di
SAN GIOVANNI DI DIO

Podobnie jak w innych obszarach, mamy nadzieję i zachęcamy prowincje do dzielenia się doświadczeniami i wzajemnej pomocy również w tej dziedzinie, oferując w razie potrzeby, także wsparcie techniczne.

3. Drugi etap Kapituły: życie braci

W drugiej części Kapituły uczestniczyli tylko współbracia, a prace koncentrowały się na niektórych kluczowych obszarach życia braci, uważanych za szczególnie ważne dla przyszłości Zakonu. W związku z tym Kapituła Generalna deklaruje i zatwierdza, co następuje:

Kapituła Generalna jest pewna, że także dzisiaj, w zmieniającym się świecie, bracia w każdym wieku mogą i powinni żyć głęboko duchowym, braterskim i apostołskim życiem konsekrowanym. Bez względu na to, czy zakonnik jest na etapie formacji początkowej, czy aktywnie zaangażowany w apostołat, czy jest na emeryturze, czy w zaawansowanym wieku, zawsze ma swoją misję i rolę we wspólnocie braci i w życiu Rodziny św. Jana Bożego.

a) Struktura organiczna Zakonu

Zachęcamy wszystkie prowincje do oceny swojej obecnej struktury organizacyjnej i rozważenia możliwych opcji oraz rozeznania i przyjęcia tej, która najlepiej zaspokoi ich potrzeby w ciągu najbliższych sześciu lat.

Zalecamy, aby Kuria Generalna pomagała i towarzyszyła prowincjom w ocenie możliwych opcji restrukturyzacji, zgodnie ze swoją misją animacji i zarządzania.

b) Tożsamość i rola braci

Kapituła Generalna, podczas rekolekcji, rozeznała następujące Boże przesłanie: *Bracia nie lękajcie się, jestem z wami*. Wiemy również, że nasz brat i założyciel św. Jan Boży jest z nami.

Uważamy za niezbędne, aby każdy współbrat przeżywał swoją tożsamość jako osoba konsekrowana, jako brat św. Jana Bożego, z entuzjazmem i duchową głębią, niezależnie od roli lub stanowiska, które zajmuje. Przez swoje życie jest powołany do bycia świadkiem i obecnością szpitalnictwa, gdziekolwiek się znajduje. Dla Zakonu bardzo ważne jest, aby brat, gdy tylko jest to możliwe, był blisko chorych i potrzebujących.

Musimy być autentycznymi braćmi, którzy czują bliskość ze wszystkimi członkami Rodziny Szpitalnej, zapewniając ciągłą inspirację duchem naszego brata Jana Bożego, w naszym szybko zmieniającym się świecie.

c) Formacja wstępna i stała

Biorąc pod uwagę wyniki przedkapitulnych prac Generalnej Komisji Formacyjnej Zakonu i grup sensing oraz to, co wyłoniło się z owocnego dialogu podczas Kapituły Generalnej, uważamy, że:

- Formacja musi być skoncentrowana na naśladowaniu Jezusa z Nazaretu.
- Nasz charyzmat jest darem Ducha Świętego, który prowadzi nas do upodobnienia się do Chrystusa współczującego i miłosiernego z Ewangelii w stylu św. Jana Bożego (por. Konst. 2a).
- W duszpasterstwie młodzieżowym i powołaniowym ważne jest, aby wykorzystywać wszystkie dostępne obecnie środki i zasoby.
- W procesie formacji początkowej i stałej musimy pogłębiać duchowość szpitalną, kładąc nacisk na ewangeliczną kenozę.

W tym kontekście, zadaniem Kurii Generalnej i prowincji jest:

- Promowanie znajomości i realizację wytycznych projektu formacji Zakonu, która określa kryteria akceptacji kandydatów i dopuszczania do kolejnych etapów formacji. Należy opracować i rozwijać plany formacji początkowej i permanentnej braci, w prowincjach i regionach.
- Towarzystwo w opracowywaniu protokołów zapobiegania i zwalczania wszelkiego rodzaju nadużyć w domach formacji początkowej oraz zatwierdzenie i dalsze definiowanie kryteriów formacji permanentnej w zakresie bezpieczeństwa i zapobiegania nadużyciom.
- Dbanie o formację formatorów. Promowanie rozwoju cyklicznych i dobrze zorganizowanych programów formacyjnych dla formatorów, w celu zapewnienia zespołom formacyjnym niezbędnych narzędzi do podjęcia ich zadania towarzyszenia nowym powołaniom oraz zagwarantowania odpowiedniej jakości formacji.
- Dalsze promowanie rozwoju i wzmacnianie regionalnych ośrodków formacyjnych w Zakonie, z wykorzystaniem doświadczeń zdobytych już przez te ośrodki.
- Towarzystwo w projektowaniu, rozwijaniu i ocenie planu formacji permanentnej, który wzmocni harmonijny wzrost braci we wszystkich wymiarach: osobistym, duchowym, wspólnotowym, charyzmatycznym i ekologicznym.

Uważamy za właściwe organizowanie kursów uzupełniających dla braci, kilka lat po złożeniu profesji wieczystej jako część procesu formacji stałej.

d) Odnowa naszego życia zakonnego poprzez powrót do korzeni szpitalniczego powołania konsekrowanego

Oprócz troski o Rodzinę Szpitalną św. Jana Bożego, my bracia musimy także troszczyć się o własne powołanie i o powołanie naszych współbraci, nieustannie powracając do korzeni konsekracji szpitalniczej, aby każdy z nas mógł w pełni przeżywać swoje życie zakonne. W tym względzie stoimy przed kilkoma wyzwaniem, ponieważ widzimy, że pod wpływem sekularyzacji, pewne postawy wkraczają w nasze życie, jak zauważa również papież Franciszek (Ewangelii Gaudium, 93).

ORDINE OSPEDALIERO | di
SAN GIOVANNI DI DIO

W celu przezwyciężenia zsekularyzowanych nawyków i postaw, nadmiernego indywidualizmu i osobistych dążeń, które nie biorą pod uwagę życia wspólnotowego, Kapituła Generalna zaleca, aby Zakon i każdy brat:

- Promował i pogłębiał rozeznanie osobiste i wspólnotowe.
- Promował towarzyszenie duchowe.
- Promował życie osobiste i wspólnotowe przeżywane z prostotą i radością.
- Wspierał formację stałą jako formę osobistego i wspólnotowego rozwoju duchowego.
- Ponadto zaleca się organizowanie spotkań i stworzenie odpowiedniej przestrzeni wspólnotowej jako form wzbogacania naszego życia braterskiego i duchowego.

e) Opieka nad starszymi i chorymi braćmi

W naszej wspólnotcie bracia troszczymy się o siebie nawzajem. Nasi starsi bracia zasługują na szczególną uwagę. Wspólnota braterska "troszczy się i miłuje bracia chorych oraz starszych, którzy przez swoje doświadczenie, przez swe cierpienia i ducha modlitwy, są pożytecznymi członkami zarówno Kościoła, jak i Zakonu". (Konst. 37b)

Uważamy, że opieka nad naszymi starszymi braćmi zawsze wymaga rozwiązań dostosowanych do uwarunkowań kulturowych i rzeczywistości danej prowincji.

Zalecamy, aby w miarę możliwości bracia seniorzy pozostawali w swoich konwentach. Jednak małe wspólnoty szybko dochodzą do granic swoich możliwości, jeśli chodzi o zapewnienie opieki. Gdy nie jest już możliwe zapewnienie opieki we własnym domu, należy rozważyć inne rozwiązania. W każdym razie, kontakt ze starszymi braćmi musi być zawsze utrzymywany i pielęgnowany. Statuty Generalne również przypominają nam o tym obowiązku. (Por. SG 42)

Ważne jest, aby we wspólnotcie, bracia mogli czuć się bezpieczni i kochani. Musimy również pomagać naszym braciom, aby w miarę możliwości mogli oddawać się swoim hobby i innymi zainteresowaniami, które nadają sens i dają radość w tej fazie ich życia.

Oprócz osobistego przygotowania braci do starości, konieczne jest również zabezpieczenie finansowe, dlatego zaleca się, aby rezerwy finansowe niezbędne do przejścia braci na emeryturę były tworzone z odpowiednim wyprzedzeniem lub były zawierane odpowiednie ubezpieczenia, zgodnie z zasadami każdej prowincji lub regionu.

Widzimy następujące potrzeby braci seniorów:

- Opieka lekarska
- Kontakty i potrzeby społeczne
- Środowisko zakonne dostosowane do wieku i stanu zdrowia

- Wsparcie psychologiczne oraz uznanie i docenianie mądrości płynącej z podeszłego wieku.

Zalecamy, aby każda prowincja podjęła niezbędne kroki w celu zagwarantowania, że bracia w ostatniej fazie swojego życia są odpowiednio chronieni i zabezpieczeni pod względem ich dóbr i ostatniej woli, a także otrzymują odpowiednią pomoc poprzez niezbędne akty prawne i dokumenty, zgodnie z prawem i zwyczajami każdego kraju.

Uważamy, że starzenie się w Zakonie powinno być ważnym tematem naszej formacji. Przygotowujemy się do ostatniego etapu naszego życia, wspierając się i troszcząc o siebie nawzajem, szanując dar starości i mądrość płynącą z życia szpitalnictwem.

4. Podsumowanie

Kapituła Generalna była synodalnym spotkaniem Rodziny Szpitalnej św. Jana Bożego, które rozpoczęło się od intensywnej fazy przygotowań. Jego celem było wyruszenie w drogę, słuchając siebie nawzajem, aby rozeznąć, o co Pan prosi nasz Zakon dzisiaj, aby pozostać wierni charyzmatowi i misji szpitalnictwa, w duchu naszego założyciela, św. Jana Bożego.

Owoce tej synodalnej drogi i procesu rozeznania zostały zebrane w niniejszych Deklaracjach. Jesteśmy przekonani, że Pan wzywa nas do pracy w nadchodzących latach nad tematami wskazanymi w tych Deklaracjach. Ich realizacja na poziomie osobistym, lokalnym, prowincjonalnym i ogólnym wymaga dalszej refleksji i konkretnych działań na każdym poziomie i w każdej sytuacji. Wierzimy, że synodalna droga Kapituły Generalnej musi być kontynuowana poprzez zaangażowanie całego Zakonu w rozwijanie i realizowanie wytycznych zawartych w tych Deklaracjach.